

Геотермалната енергия има огромно бъдеще у нас, тя може да привлече инвестиции и да развие земеделие и поминък

ХАОТИЧНОТО РАЗВИТИЕ

на ВЕИ носи рискове

Динамичните процеси в енергетиката в Европа и спецификите на българския енергиен сектор, предизвикаха екипа на Българския енергиен и минен форум (БЕМФ), в лицето на своя председател д-р Иван Хиновски, да организират Национална енергийна конференция под надслов "ВЕИ и енергийната сигурност: предимства срещу рискове". Тя ще се проведе в София на 13 октомври 2023 г., петък, от 9.00 ч. в NV Tower на бул. Г. М. Димитров 59.

Целта на конференцията е да се даде трибуна за открита професионална дискусия относно състоянието и проблемите при изграждането и присъединяването към мрежата на ВЕИ. Потвърденото участие на професионални енергетици и държавни институции, дружества и фирми от енергийния сектор е индикатор за ефективна работа на форума. На събитието ще бъдат представени актуални данни за вида и структурата на планираните и заявени ВЕИ-проекти за производство на енергия от всички типове - фотоволтаични, вятърни, биомаса, биогаз, геотермални проекти, такива за производство на водород, комбинирано производство на електроенергия и други продукти, капацитети за съхранение на енергия, от отпадъци-към-енергия, помпено-акмулиращи централи и други.

Ще бъдат дискутирани предпоставките за промени в регулаторната рамка, актуалното състояние на ВЕИ и мястото им в националния енергийния баланс, новите енергийни политики, технологии и проекти, моделите и възможностите за финансиране на ВЕИ проекти.

В отделен панел на конференцията ще бъде представена и новата платформа за борса енергийни проекти. По този повод "Стандарт" потърси за интервю председателя на Българския енергиен и минен форум д-р Иван Хиновски

Делът на въглищните мощности ще се ограничава, но без тях няма енергийна сигурност, категоричен е д-р Иван Хиновски

Екатерина НИКОЛОВА

- Г-н Хиновски, каква е оценката Ви за постигнатото споразумение от 7 точки с протестиращите миньори и енергетици от Стара Загора, Перник и Кюстендил?

- Постигнатите договорености в никакъв случай няма да решат трайно и устойчиво проблемите, които са много, много сложни. Налице е взаимно самозалъгване, че нещо кардинално се е решило. Тревога в енергийните и политическите анализатори предизвиква фактът, че проблемите вече са на стратегическата граница "България-в ЕС" или "България-анти ЕС". А най-тревожното е, че това едва ли се осъзнава от управляващите. Личи липса на професионализъм и наивност и от двете преговарящи страни, обсъждат се утопични идеи, предлагат се неизпълними неща.

- Една от точките е изработването до 30 ноември на енергийна стратегия на България до 2050 г. Вие отдавна настоявате за този базов документ. Какво трябва да залегне в него?

- Това е едно от абсурдните за изпълнение решения в този срок. Защото става дума за сериозен стратегически документ, който отговаря на определени стандарти, критерии и съдържание и който се съгласува с ЕК. За това е необходим срок от минимум 1 година и възлагането му на ко-

лектив от професионалисти - енергетици, специалисти по енергийни и мощностни баланси, юристи, икономисти и макроикономисти, финансисти, еколози. В този документ трябва да влезе и програмата за промени в енергийното законодателство. Предполагам, че това е недоразумение и преговарящите са имали предвид програма за мощностния и енергиен баланс до 2050 г. и са я нарекли "Стратегия".

Тук искам да подчертая, че ние от БЕМФ от години предлагаме почти готов проект на такъв документ, но никой не се поинтересува какво предлагат специалистите по темата.

- Много се спекулира с темата, че затварянето на въглищните мощности рязко ще оскъпи цената на тока у нас. Каква е истината?

- Ето това е една от спекулациите на редица активисти, основно на НПО и други центрове, които се обявяват за "енергийни експерти", искат само "зелено", но нямат никаква експертиза. Това са "лабораторни" енергийни експерти. Кардиналният икономически проблем в енергетиката днес, който касае пряко въглищните централи, е как справедливо да се разпределят "мега"-приходите от продажба на зелена електроенергия, и "жилото" - високият разход за системни услуги. Ако въглищните мощности получат полагащите им се приходи от ключови-

те системни услуги, които те предоставят и без които енергийната ни система ще рухне, то цената на електроенергията ще се промени, но не така, както при спирането им и закупуване на такива системни услуги от съседни системи на по-високи цени и с риск за енергийната сигурност.

- Каква е новата икономика, която трябва да замести въглищната и как България да се подготви за нея?

- Неизбежно и инженерно аргументирано (трудно разбираемо за някои НПО-таЕ) въглищните централи в България трябва да продължат да дават своя принос за балансиране на енергийната система, но според БЕМФ условието за "мир" е част от техните разходи за емисии да бъдат компенсирани частично от причинителите на дефицити на електроенергия в определени часови зони.

Безспорен е и фактът, че въглищните производства бавно и постепенно ще ограничават дела си в националния енергиен баланс, но без тях не може да се постигне енергийна сигурност, поне за сегашното ниво на технологиите.

А иначе, новата енергийна икономика е: разпределено производство на енергия - повече и по-малки производители на енергия, обединени в енергийни общности, нови ядрени мощности, които да обезпечат

базовите товари при очаквания ръст на електроемобилите, нови мощности във ВЕИ, но по програма за лимитирано развитие по региони и типове мощности, запазване на дял от 20-25% на въглищните централи за управление и балансиране на ЕЕС. Предричам и бурно развитие и значителен дял в енергийното развитие на страната на т.нар. "термо-помпени системи".

Не мога да прескоча и редицата "наивни" предложения за "водородна долина" в "Марица изток", за улавяне и съхранение на въглеродния диоксид и други, които на сегашния етап не почиват на референтни опробвани технологични решения на световния пазар.

Да, работи се интензивно, перспективни са, но на сегашния етап на развитие на българската енергетика аз оценявам като далечна перспектива за реални инвестиции, а и рискови за джоба на българския потребител, защото никой досега не ни е представил нито една технико-икономическа оценкаЕ

- Българският енергиен и минен форум (БЕМФ), чийто председател сте Вие, организира следващата седмица Национална енергийна конференция под надслов "ВЕИ и енергийната сигурност: предимства срещу рискове". "Стандарт" е партньор на събитието. Каква е целта на форума?

- Целта на тази национал-

на енергийна конференция се подразбира от оценката ми за състоянието на енергетиката - рискове, породени от хаотичното, несиметрично развитие на ВЕИ, изразяващо се в интерес към изграждане огромни мощности във фотоволтаици, без изисквания за поне частично съхранение на пиковата енергия, без поемане на част от разходите за присъединяване и балансиране. Нещо повече, зачестиха и случаите, както у нас, така и в други страни в ЕС на системни проблеми, породени от привилегированото отношение към тези производства.

- Една от темите е геотермалната енергия и комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия за енергийни общности. Какви са възможностите у нас?

- Геотермалната енергия има огромно бъдеще в страната, която е богата на такива ресурси.

За съжаление, държавата ни, като много други неща и за разлика от всички други страни около България, не съхрани съществуващите бази данни и не разви национален хидро-геоложки фонд на термални води. Така инвестиционен интерес в областта на геотермалната енергия в България е насочен към "Клондайк"-а на фотоволтаиците. А ресурсите на страната в тази област могат да привлекат много инвестиции и да доведат до развитие на земеделие, поминък и индустрии, които могат да доведат до значително повишаване на икономиката и заетостта на редица региони в страната.